

Borås kommun

Boras.stad@boras.se

Rektor vid Myråsskolan

Ann-sofie.nasstrom@boras.se

Bo.alvhage@boras.se

Kerstin.gotesson@boras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Myråsskolan
i Borås kommun

Tillsyn i Myråsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Myråsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 och 23 januari 2013.

Fakta om skolan

Myråsskolan ligger i stadsdelen Öster i Borås kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, årskurserna 1-6 samt fritidshem, totalt har skolan 489 elever. Skolan är indelad i åtta arbetslag, ett för förskoleklasserna och fritidsverksamheten för eleverna i förskoleklass, ett för fritidsverksamheten i övrigt och sex med tre åldershomogena klasser i respektive årskurs i varje. Skolan utgör en skolenhet. Vid tillfället för tillsynen har skolan tre rektorer. En rektor ansvarar för F-2 samt fritidshemmet, en ansvarar för årskurs 3 och en ansvarar för årskurs 4-6.

Offentlig statistik visar att eleverna i årskurs 3 vid Myråsskolan läsåret 2011/12 låg över rikssnittet vad gäller samtliga delprov vid de nationella ämnesproven i ämnena svenska och matematik. Offentlig statistik visar vidare att även eleverna i årskurs 6 låg över rikssnittet vad gäller samtliga delprov vid de nationella ämnesproven i ämnena svenska, engelska och matematik. Av statistiken kan man vidare utläsa att ingen elev gjorde det nationella ämnesprovet i ämnet svenska som andraspråk i någon av årskurserna 3 eller 6.

Skolan redovisar i den till Skolinspektionen insända verksamhetsredogörelsen elevernas kunskapsresultat i relation till kunskapskraven i läroplanen (Lgr 11) i samtliga ämnen i årskurs 6. Sammanställningen i verksamhetsredogörelsen visar att samtliga elever i årskurs 6 klarade kunskapskraven för godtagbara kunskaper vårterminen 2012 i samtliga ämnen utom i ämnena svenska, engelska och matematik. Måluppfyllelsen i ämnet matematik var 91 procent, i ämnet svenska 92 procent och i ämnet engelska 95 procent. Skolan redovisar vidare kunskapsresultaten i relation till kunskapskraven i läroplanen (Lgr 11) i årskurs 3. I ämnet svenska nådde 92 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper, i ämnet matematik var det 91 procent, i de natur- och samhällsorienterande ämnena klarade samtliga elever kunskapskraven vårterminen 2012.

Helhetsbedömning

Myråsskolans systematiska kvalitetsarbete uppvisar brister och åtgärder behövs inom områden som har betydelse för elevernas kunskapsresultat. Vid Myråsskolan, som utgör en skolenhet, finns vid tillfället för tillsynen tre rektorer som leder skolan tillsammans. Enligt skollagen kan en skolenhet bara ha en

rektor och det ska vara tydligt vem som är elevernas rektor, tillsynen visar att eleverna är osäkra på vem som är just deras rektor. Rektor har delegerat vissa beslut till lärare och till personal i elevhälsoteamet. Delegationen är muntlig och det råder osäkerhet om vem som har delegation för vad. Vid skolan drivs olika utvecklingsprojekt och de olika arbetslagen driver och genomför den pedagogiska planeringen och diskuterar inom respektive lag hur kunskapsresultaten ser ut i förhållande till kunskapskraven. Genomgående vid skolan är att det saknas ett av rektor styrt systematiskt och dokumenterat kvalitetsarbete. Detta får till följd att skolan saknar uppföljningar och analyser av viktiga områden som har betydelse för elevernas kunskapsresultat i förhållande till kunskapskraven på skolnivå. Därmed saknar skolan en resultatförståelse som grund för att kunna dra slutsatser om vilka åtgärder som ska vidtas för att skolan ska kunna förbättra sina metoder så att samtliga elever når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt i sitt lärande inom ramen för läroplanen. Skolan saknar också system där arbetet på individ- grupp- och skolnivå blir synligt i syfte att kontinuerligt utveckla verksamheten. Som ett led i arbetet med kunskapsresultaten måste skolan systematiskt arbeta för att eleverna ska få möjlighet att påverka sitt eget lärande utifrån stigande ålder och mognad. Skolan har, liksom resten av Borås stads grundskolor, påbörjat ett arbete med "Bedömning för lärande" (BFL). Både rektor och lärare menar att detta sätt att arbeta kommer att ge eleverna en ökad möjlighet att påverka sitt eget lärande, men ännu har de inte sett effekterna av arbetet.

Tillsynen visar vidare att skolan måste utveckla rutiner och systematik så att samtliga åtgärdsprogram som upprättas för elever i behov av särskilt stöd tydligt klargör vilka behov eleven har. För att kunna utvärdera arbetet med särskilt stöd måste åtgärdsprogrammen också ange hur och när åtgärderna ska utvärderas.

Skolan har elever med annat modersmål än svenska. Skolan erbjuder inte studiehandledning på modersmålet till samtliga elever som behöver detta. Studiehandledning på modersmålet är ett särskilt stöd som eleverna har rätt till för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Skolan erbjuder inte heller svenska som andraspråk i den omfattning som skollagen avser. Svenska som andraspråk är ett eget ämne med egen kursplan. Det är rektor som beslutar om en elev ska läsa ämnet svenska som andraspråk eller ämnet svenska.

Vid tillsynen har inget annat framkommit än att de flesta elever känner sig trygga vid skolan. Skolan måste dock arbeta systematiskt med det förebyggande och främjande arbetet för att förhindra trakasserier och kränkande behandling av barn och elever. Samtal med elever och elevhälsoteamet visar att det finns elever som upplever rasterna som ett tillfälle för bråk och tillmälen och att det bland eleverna florerar "rankningslistor" utifrån hur populära eleverna är. Vid skolan finns också ett så kallat mobbingteam som bland annat har

ansvar för rutiner kring värdegrundsuppdraget. Rektor fungerar som en länk mellan mobbningsteamet och elevhälsan vid skolan. För att alla elever ska få del av den trygga skola de har rätt vill Skolinspektionen påpeka vikten av att arbetet med normer och värden sker systematiskt och att all personal vid skolan deltar i arbetet. För att kunna utvärdera om arbetet lett till ökad måluppfyllelse måste insatta åtgärder utvärderas och analyseras i nästkommande års Likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling som ska upprättas vid skolan varje läsår. Denna utvärdering och analys görs i nuläget inte vid skolan.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 juni 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen samt organisera och genomföra arbetet så att eleven får överblick och sammanhang. Vidare ska samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklass och skola för att berika varje elevs mångsidiga utveckling.

Vid Myråsskolan finns åtta arbetslag. Samtal med rektor och lärare visar att lärarna samarbetar inom sina respektive arbetslag men sällan mellan arbetslagen. Lärarna menar att det beror på att de har fullt upp med den årskurs de undervisar i och att de har svårt att få tiden att räcka till för att kunna samarbeta även mellan årskurserna. Ett visst samarbete finns dock i de av kommunen gemensamma utvecklingsområden som alla skolor arbetar med som t.ex. läsinläring, Bedömning för lärande (BFL) och matematiksatsningen. Skolan ordnar också temadagar, pysseldagar och liknande där de olika årskurserna samarbe-

tar, men det saknas enligt rektor och lärare ett systematiskt samarbete vad gäller planering och genomförande av undervisning mellan årskurserna. Skolan har tre förskoleklasser och tre klasser i årskurs 1. En förskoleklass och en årskurs 1 har sina lokaler i ett gemensamt hus där klassrummen ligger bredvid varandra. Det finns tre sådana hus som ligger i nära anslutning till varandra. I intervjuer med lärarna i förskoleklass och årskurs 1 säger de att de inte har något systematiskt samarbete för eleverna i förskoleklass och eleverna i skolan.

Av utredningen framgår att det finns ett samarbete mellan lärarna inom arbetslagens ram, men att samarbete mellan arbetslagen och därmed mellan årskurserna är mindre vanligt. Vidare framgår att det saknas samarbetsformer för eleverna i förskoleklass och eleverna i grundskolan, detta i syfte att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Enligt läroplanen ska ett sådant samarbete finnas mellan förskoleklass och grundskolan. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 11 § första stycket skollagen

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, 2.5 Övergång och samverkan

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av elevernas inflytande över utbildningen ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Av såväl skollagen som läroplanen framgår att elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Rektor har ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med den planering av verksamheten som föreskrivs i bestämmelserna om systematiskt kvalitetsarbete.

I de enkäter Skolinspektionen skickade till Myråsskolan inför tillsynen ger eleverna i årskurs 5 påståendet "På lektionerna är vi elever med och bestämmer på vilket sätt vi ska arbeta med skoluppgifter" det lägsta indexvärdet på alla frågor i enkäten. Vid intervju med eleverna berättar de att det är läraren som bestämmer vad de ska arbeta med och hur det arbetet ska gå till. Det händer att eleverna kan påverka hur en bestämd uppgift ska redovisas, men de får i stort sett aldrig frågan om "hur" de tror att de bäst lär sig. I enkäten besvarad av lärare vid skolan ger de också lågt index vad gäller elevernas möjlighet till inflytande. Vid intervju med rektor säger de att detta kan de bli bättre på och att detta är ett utvecklingsområde vid skolan. Rektor säger vidare att det påbörjade arbetet med Lokala pedagogiska planeringar (Lpp) är ett sätt att arbeta där eleverna på ett naturligt sätt blir en del av planeringen och kan vara med och påverka hur de bäst lär sig det de har att arbeta med. Efter det första året med Lpp arbetet ska detta utvärderas och därmed har de inte ännu sett effekterna av arbetet. I dagsläget saknar skolan en gemensam planering för hur eleverna ska få delaktighet i sitt lärande och hur detta lärande ska öka utifrån stigande ålder och mognad.

Av utredningen framgår att eleverna inte har det reella inflytande över undervisningens innehåll eller kan vara med och påverka hur de bäst lär sig vilket de har rätt till. Skolan saknar en planering över hur detta inflytande ska utformas i undervisningen och hur inflytandet ska anpassas utifrån elevernas stigande ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 10 §

4 kap. 9 § första stycket skollagen

4 kap. 14 § första stycket skollagen

Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Trygghet och studiero

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolan ska det genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling

- Det ska för varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling som innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Det åligger också huvudmannen att se till att det varje år upprättas en plan som anger de konkreta åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Rektor uppger i både insänd verksamhetsredogörelse och vid samtal att klimatet vid skolan är gott och att eleverna är trygga och trivs. Vid intervju med lärare är deras bild densamma och de säger att de arbetar tillsammans med sina klasser utifrån ett program för värdegrundsarbete i skolan. I alla klassrum finns värdegrundstavlor i guldram med innehåll hämtat från programmet. Vid intervjuer med elever berättar de att deras lärare alltid tar upp om något har hänt, men att de sällan pratar om något i förebyggande syfte. Eleverna som går i förskoleklass och årskurserna 1-3 kan ge ett antal exempel på när de varit rädda under raster eller blivit retade. De äldre eleverna som går i årskurserna 4-6 håller med de yngre om att det är under rasterna det blir bråk och att det borde finnas fler rastvakter ute. Ingen av de elever Skolinspektionen intervjuade kände till varför guldtavlorna hängde på väggen i klassrummet, en elev sa att läraren någon gång pratade om dem om det varit bråk. Skolinspektionen har fått information om att det finns en hierarki bland eleverna där det är klart uttalat vem som har högst status. Elevhälsoteamet säger att de känner till att det finns rangordningslistor bland eleverna och att elever är stressade, har ångest över sin prestation, och kommer till dem för att de mår dåligt av att inte duga eller för att de t.ex. inte har "rätt" kläder. Elevhälsoteamet uppger även att de ska påbörja ett arbete för att handleda pedagogerna i ett antal klasser, de ska också arbeta tillsammans med elevgrupperna med anledning av de signaler de fått. I den av rektor insända verksamhetsredogörelsen beskriver de att det program den använder i värdegrundsarbetet fungerar bra men att "eleverna inte fullt ut lyckas med att tillämpa det de lär sig på lektionerna utanför klassrummet". Vid skolan finns ett så kallat mobbingteam som bland annat har ansvar för skolans rutiner kring värdegrundsuppdraget, i denna grupp ingår rektor som också ingår i elevhälsoteamet. Vid intervju med elevhälsan framgår att de inte deltar i skolans generella arbete mot kränkande behandling. Däremot vid-

tar elevhälsan åtgärder utifrån sina kompetenser. Både lärare och rektor säger i intervjuer att det systematiska och gemensamma arbetet med värdegrunden är något som tas för givet vid skolan, men att de egentligen inte vet i vilken omfattning detta arbete sker.

Skolan har en Likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling för läsåret 2012/13. Planen beskriver vad skolan måste arbeta med utifrån en kartläggning som gjorts genom så kallade "elevvandringar", men hur detta arbete ska ske och när det ska utvärderas anges inte. I planen görs heller ingen uppdelning mellan hur skolan ska arbeta för att främja likabehandling eller för att arbeta mot trakasserier och kränkande behandling. Planen saknar även en redogörelse och analys av föregående års åtgärder.

Av utredningen framgår att skolan inte vidtar tillräckliga åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vid Myraskolan finns ett program för det främjande och förebyggande arbetet för att förhindra trakasserier och kränkande behandling av barn och elever. Utredningen visar dock att det är olika i klasserna om och i vilken utsträckning, lärarna väljer att arbeta utifrån programmet eller att på annat sätt arbeta främjande och förebyggande. Skolinspektionen vill påpeka vikten av att skolan bedriver ett systematiskt värdegrundsarbete som kommer alla elever till del. Utifrån den information som framkommit vid intervju med elever och elevhälsan ser Skolinspektionen det som angeläget att skolan intensifierar arbetet med att kartlägga och åtgärda att alla elever inte känner sig lika mycket värda bland annat på grund av "rankningslistor" och att det finns elever som upplever att det är bråk och att de blir retade under rasterna. Det är av största vikt att detta arbete sker systematiskt och skyndsamt samt att alla vid skolan deltar. Av utredningen framgår vidare att skolans Likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som finns på en sådan plan. Planen innehåller inte en redogörelse och en analys av föregående års åtgärder. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 6-8 § § skollagen

6 kap. 10 § skollagen

Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ska ge elever i behov av studiehandledning på modersmålet detta särskilda stöd.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska enligt skollagen utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver detta.

Vid Myråsskolan finns elever med annat modersmål än svenska, en del av dessa är relativt nyanlända till Sverige. Rektorn och elevhälsan säger vid intervjuer att alla elever i behov av studiehandledning på modersmålet inte får detta stöd. I Borås kommun handhas detta stöd av en central enhet dit rektor får ansöka om studiehandledning på modersmålet. Enligt rektor är ansökningsförfarandet krångligt och det tar tid att få besked. Om en elev får ett jakande svar på förfrågan om studiehandledning på modersmålet kan eleven bara få detta stöd under fem veckor, efter det måste en ny ansökan skickas in. Till skolan kommer lärare i ett stort antal modersmål för att ge elever modersmålsundervisning och många elever deltar i undervisningen. Enligt rektor saknas samarbete mellan lärarna i modersmål och skolans lärare, en lärare berättar dock att hon på eget bevåg fått hjälp av en modersmålslärare för att hjälpa en elev att förstå lästext i ämnet matematik och att detta lett till positivt resultat för eleven.

Myråsskolan har under en termin saknat specialpedagogisk kompetens. Vid tillfället för tillsynen var en nyanställd specialpedagog med vid intervjun med elevhälsan och skolan ska inom en snar framtid få ännu en specialpedagog, då kommer det att finnas 1,5 tjänst vid skolan. Enligt rektor, lärarna och elevhälso-teamet har frånvaron av specialpedagog lett till att utredningar i syfte att ta reda på om elev är i behov av särskilt stöd eller ej blivit liggande.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av insända exempel på upprättade åtgärdsprogram. En genomgång visar att det inte alltid är tydligt vilka

elevens behov är och det saknas också uppgifter om hur vidtagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Av utredningen framgår att samtliga elever i behov av studiehandledning på modersmålet inte får det. Att få studiehandledning på sitt modersmål kan vara av avgörande betydelse för elevernas möjlighet att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av utredningen framgår vidare att den utredning som ska göras inför upprättandet av ett åtgärdsprogram inte skett skyndsamt vilket fått till följd att inte heller åtgärdsprogram upprättats i vissa fall. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av och som upprättas vid skolan anger inte alltid tydligt vilka elevens behov är eller hur vidtagna åtgärder ska följas upp och utvärderas. Utvärderingarna måste också visa på elevens utveckling i förhållande till uppställda mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor ska se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls och kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven och att det finns rutiner för att rapportera konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Till Skolinspektionen insänd dokumentation visar att skolan har en sammanställning över elevernas kunskapsresultat i förhållande till kunskapskraven i

årskurserna 3 och 6. Skolan har dock inte använt och analyserat den dokumentation som finns som en del av skolans kvalitetsarbete. Rektor säger vid intervju att kunskapen finns på individ- och gruppnivå men att skolan saknar ett systematiskt arbete för att sammanställa och analysera resultaten på skolenivå. Skolan har ett dokument kallat "Systematiskt kvalitetsarbete", detta innehåller dock varken planeringar, utvärderingar eller analyser av varken arbetet med och/eller resultatet av kunskapsresultaten eller värdegrundsarbetet vid skolan. Dokumentet är mer en uppräkningslista av vad skolan ska arbeta med under kommande läsår och ett kalendarium för arbetet. Skolan har även en verksamhetsplan för läsåret 2012/13. Detta dokument innehåller identifierade utvecklingsområden som skolan har att arbeta med och enligt dokumentet behöver skolan under "Utveckling och uppföljning" "ta fram en systematik i hur vi följer upp genomförda insatser." Samtal med rektor visar att de är medvetna om att de saknar systematik i kvalitetsarbetet. De säger att de behöver skaffa sig kunskap om hur det faktiska arbetet med t.ex. värdegrunden och kunskapsresultaten ser ut vid skolan som helhet, i arbetslagen och hos de enskilda lärarna.

Skolans systematiska kvalitetsarbete brister även inom andra viktiga områden. Skolan saknar t.ex. analyser av arbetet med och resultatet av arbetet med normer och värden, elevernas möjlighet till inflytande utifrån stigande ålder och mognad och hur skolans arbete med åtgärdsprogram och särskilt stöd har påverkat elevernas kunskapsutveckling.

Av utredningen framgår att rektor inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Skolan saknar ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå med inriktning på att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra författningar uppfylls. Det saknas också rutiner för att dokumentera kvalitetsarbetet. Detta får till följd att rektor vid skolan saknar en resultatförståelse på skolenivå som syftar till att systematiskt och kontinuerligt kunna utveckla skolans arbete och resultat för att uppfylla de nationella målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Rektor ska besluta om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt fatta de beslut som följer av författningarna.
- Det ska vara tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Myråsskolan utgör enligt rektor och Borås kommun en skolenhet. I den till Skolinspektionen insända verksamhetsredogörelsen skriver rektor att Myråsskolan har tre rektorer; en rektor ansvarar för förskoleklassen och årskurserna 1-2 samt fritidshemmet, en ansvarar för årskurs 3 och en ansvarar för årskurs 4-6. I verksamhetsredogörelsen anges vidare att de leder arbetet vid skolan gemensamt. Rektor berättar vid samtal att de ansvarar för olika årskurser och arbetslag men om någon av dem är frånvarande, vilket är ganska vanligt eftersom en av dem går rektorsutbildningen och en är delvis sjukskriven, tar den/de som är på plats över ansvaret. Vid dessa tillfällen delar de uppgifterna mellan sig som de själva tycker. Lärarna bekräftar också att de vänder sig till olika rektorer beroende på vem som är på plats. Rektor uppger att de har delegerat vissa beslut till lärare och personal i elevhälsoteamet, men det saknas skriftlig dokumentation om delegationen. Intervjuer med elever visar att flera inte vet vem som är deras rektor.

Av utredningen framgår att Myråsskolan är en skolenhet men har vid tillfället för tillsynen tre rektorer. Enligt skollagen kan en skolenhet bara ha en rektor och det ska vara tydligt för eleverna vem som är deras rektor. Det går inte att formellt fastslå vem som är rektor för skolenheten vilket medför att rektor inte ges möjlighet att besluta om sin enhets inre organisation. Det finns inte heller endast en person, en rektor, som är ansvarig för och fattar de beslut som rektor enligt författningarna ska besluta om inom sitt ansvarsområde. Detta är inte rättssäkert. Utredningen visar vidare att det inte är tydligt till vem och i vilka fall rektor överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter vilket

lagen kräver. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 9-10 §§ skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Elever i behov av svenska som andraspråk ska erbjudas detta i den omfattning de har rätt till.

Motivering

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 665 timmar. Vidare framgår av skollagen att undervisningen ska omfatta ämnet svenska eller ämnet svenska som andraspråk. Av skolförordningen framgår att undervisningen i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har tagits in från skolor i utlandet och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Vidare framgår av skolförordningen att svenska som andraspråk ersätter undervisningen i svenska.

Vid Myråsskolan finns elever i behov av svenska som andraspråk som inte får det. Rektor anger i verksamhetsredogörelsen att en anledning till att skolan inte når högre i måluppfyllelse i t.ex. ämnet svenska är att elever i behov av svenska som andraspråk endast har möjlighet att läsa ämnet svenska som andraspråk de fyra första åren i Sverige, vilket anges vara ett beslut i stadsdelsförvaltningen Öster. Rektor anger vidare i verksamhetsredogörelsen att eleverna efter de fyra åren inte alltid har kommit så långt i sin kunskapsutveckling att de har förutsättningar för att klara kunskapskraven i ämnet svenska. Lärarna säger vid intervju att det finns en "konstig regel" som innebär att det är elevernas tid i Sverige som avgör om de får svenska som andraspråk eller inte och inte elevens behov.

Av utredningen framgår att alla elever vid Myråsskolan inte erbjuds utbildning i den omfattning de har rätt till då elever i behov av svenska som andraspråk inte erbjuds detta i den omfattning de har rätt till. Skolinspektionen vill påpeka att svenska som andraspråk utgör ett självständigt ämne med tillhörande kursplan samt kunskapskrav som eleverna ska uppnå. Det finns ingen möjlighet att

begränsa i vilken omfattning en elev kan få undervisning i svenska som andraspråk under sin grundskoletid. Rektor beslutar om en elev har behov av och ska få undervisning i svenska som andraspråk i stället för svenska. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 4-5 §§ skollagen

5 kap. 14-15 §§ skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Borås kommun en anmärkning.

Borås kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 14 juni 2013.

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan vid utvecklingssamtalet ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid intervjuer samt vid dokumentgranskning framkommer att varje elev får en individuell utvecklingsplan med tillhörande skriftliga omdömen i varje ämne som de får undervisning i. Som flera av omdömena är utformade ges en prognos i ett digitalt system om eleven kommer att nå målen i respektive ämne, en beskrivning av kunskapskraven samt vad eleverna kan. Målen och kunskapskraven är i form av en standardskrivning och därunder beskriver läraren vad eleven kan och vid vissa tillfällen vad eleven behöver utveckla. Granskningen

av dokumenten visar att det i ett antal ämnen inte tydligt framgår var eleven befinner sig i sin utveckling mot kunskapskraven eftersom läraren inte har kopplat sitt omdöme mot kunskapskraven eller inte alltid beskrivit vad eleven kan. Kopplingen till mål i läroplanerna och kunskapskraven i kursplanerna är i dessa ämnen otydlig eller saknas helt. Vidare saknas i ett antal individuella utvecklingsplaner en sammanfattning av de insatser som, framför allt skolan, behöver vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Enligt rektor sker en del av informationen kring elevernas kunskapsutveckling muntligt vid utvecklingssamtalen och dokumenteras inte.

I den av Skolinspektionen utsända enkäten till vårdnadshavare med barn i årskurs 5 framkommer att föräldrarna är nöjda med den information skolan ger om hur deras barn klarar av skolarbetet.

Av utredningen framkommer att elevers skriftliga omdömen i vissa ämnen saknas eller brister i att beskriva var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. De individuella utvecklingsplanerna anger i allt för liten omfattning vad skolan ska göra för att eleven ska nå kunskapskraven. Det innebär att elever och vårdnadshavare inte får tillräcklig information om elevens kunskapsutveckling eller att eleven får ökad kunskap om och inflytande över det egna lärandet och den egna utvecklingen. Skolinspektionen bedömer bristen som mindre allvarig eftersom flertalet av de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen Skolinspektionen granskat ger eleven och vårdnadshavaren vägledning i elevens kunskapsutveckling samt att elevintervjuer och de av Skolinspektionen utsända elevenkäter visar att många elever tycker att den information de får på utvecklingssamtalen är bra. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning och ska avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Karin Widlund
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).